

Ondermijning is een begrip dat veel wordt gebruikt. Er is echter geen eenduidige definitie. Het is wel duidelijk dat het gaat om criminaliteit waarbij sprake is van verwevenheid tussen boven- en onderwereld. Een vorm van ondermijnende criminaliteit is drugshandel, waarbij corruptie, geweld, bedreiging en intimidatie worden gebruikt om zoveel mogelijk geld te verdienen. Sommige jongeren zijn kwetsbaar voor de verleidingen van dit 'snelle geld'. Wat zijn signalen? En wat kun je als professional doen als je je zorgen maakt?

Er zijn verschillende signalen die wijzen op mogelijke betrokkenheid bij ondermijnende drugscriminaliteit.



Onverklaarbaar bezit van veel geld (stapels cash), meerdere telefoons, dure kleding of andere dure producten



Zonder uitleg laat thuis, vaker van huis gaan of op vreemde tijdstippen weg moeten



Spijbelen of verminderde schoolprestaties



Schulden of rekeningen die met onverklaarbaar geld worden afgelost



Meer tijd op sociale media doorbrengen zonder daar open over te zijn



Wapenbezit of drugsbezit



Stiekeme omgang met (nieuwe) vrienden en hier weinig over willen vertellen



Minder omgang met leeftijdsgenoten in de reguliere kringen zoals school en sport



Op ongebruikelijke tijdstippen telefoon of berichten krijgen



Sneller agressief of boos reageren en niet open staan voor hulp



Onverklaarbaar bezit van kleine plastic zakjes of chemische middelen, weegschaal of drugsafval



Misbruik van gokken, drugs of alcohol



Omgang met criminele of intimiderende (jong)volwassen personen

Wanneer één of meer signalen spelen bij een jongere, betekent dat natuurlijk niet meteen dat er sprake is van betrokkenheid bij ondermijnende drugscriminaliteit. De signalen dienen vooral als aandachtspunt en zijn aanleiding om open het gesprek met een jongere en eventueel diens sociale netwerk aan te gaan.

Halt.



Wat kan ik als professional doen?

Ga, conform de privacyregels, in gesprek met de jongere zelf of met collega's die met de jongere in contact staan. Denk ook aan collegiaal overleg met professionals uit het zorg-veiligheids- sociaal domein zoals docenten, jongerenwerkers, de wijkagent of jeugdprofessionals van de gemeente.

Bespreek het met de jongere

Wanneer één of meerdere zorgelijke signalen leven, is het belangrijk niet (alleen) over een jongere te praten, maar de zorgen ook te delen mét de jongere. Bespreek signalen dus - waar mogelijk - altijd met de jongere en eventueel met zijn of haar (in)formele netwerk. We hebben een paar gesprekstips op een rijtje gezet.

1. Wees oprecht geïnteresseerd in de leefwereld van de jongere

Vraag naar de leefwereld van de jongere. Zet de jongere in zijn of haar kracht en laat je informeren: "Leg mij eens uit hoe...". Vraag wie de vrienden zijn van de jongere en wat hen bezighoudt. Wat is je gevoel bij deze vrienden? Bespreek eventuele zorgen of negatieve invloeden met de jongere.

2. Vraag of de zorgen terecht zijn

Als de jongere bevestigt dat zorgen terecht zijn, vraag dan naar achterliggende motivatie en context: wat maakt dat een bepaalde bezigheid zo belangrijk is? Wat betekent het signaal voor de jongere en zijn of haar directe omgeving?

3. Bespreek zorgen vanuit inclusiviteit

Bespreek zorgen op een niet-belerende manier. Zorg ervoor dat je de jongere niet uitsluit of terecht wijst, maar voer het gesprek zodanig dat jongere weet hoe en bij wie hij terecht kan. Jong zijn betekent dat experimenteergedrag er immers ook gewoon bij hoort. Zeg dat nieuwsgierigheid en experimenteren past bij de ontwikkeling en dat je er voor hem of haar bent en wilt helpen. Hierbij helpt het om open vragen te stellen.

4. Wees benaderbaar

Probeer open het gesprek aan te gaan. Wanneer er een probleem is, zal een jongere jou sneller vinden om zaken bespreekbaar te maken.

5. Bespreek mogelijke vervolgstappen

Benoem eventueel dat je de signalen en mogelijke vervolgstappen (anoniem of samen met de jongere) wilt bespreken met anderen. Dat kan met mensen uit de sociale omgeving van de jongere of met andere professionals. Doe dit altijd met inachtneming van de privacyregels.

6. Vraag advies aan andere professionals

Als je besluit de signalen, voor of na het gesprek met de jongere, met andere professionals te bespreken, doe dit dan altijd conform privacyregels.

- Geef aan welke signalen je waarneemt en waarom je je zorgen maakt,
- Vraag of de signalen herkenbaar zijn,
- Vraag concreet collegiaal advies (wat kan ik het beste doen): niet elke jongere is immers hetzelfde,
- Benoem eventueel dat je de betreffende signalen en mogelijke vervolgstappen (anoniem of samen met de jongere) wilt bespreken of hebt besproken.



Waar kan ik nog meer terecht?

Er zijn verschillende websites waar je terecht kunt met zorgen en vragen.

- **Signalenblad ondermijnende drugscriminaliteit voor ouders en opvoeders**

Dit blad kun je als professional meegeven aan ouder(s)/verzorger(s) in gesprekken die gaan over het herkennen van signalen van ondermijnende drugscriminaliteit. Daarin is ook de richting voor handelingsperspectief opgenomen.

- **Infoblad Halt bijdrage ondermijningsaanpak**

Halt voert activiteiten uit die in het teken staan van bewustwording bij jongeren en ouders. Zo geeft Halt voorlichting op scholen, spreekuren en voert het de Halt-interventie uit.

- **Landelijk Expertisecentrum Fier**

Bij het Landelijk Expertisecentrum Fier vind je informatie over wat je kunt doen wanneer je je zorgen maakt om een kind, waaronder anoniem chatten of bellen met hulpverleners van Fier.

- **Drugscompas**

Bij Drugscompas kun je terecht voor informatie en hulp voor ouders, professionals en jongeren.

- **Beslisboom Drugscriminaliteit op school**

Een beslisboom van het regioprogramma Straatwaarden die richting en handelingsperspectief geeft aan onderwijsprofessionals inzake signalen van drugscriminaliteit op school.

- **Niet Pluis document**

Een document van Stichting School & Veiligheid (SSV) dat een kader biedt voor het omgaan met zorgelijke signalen die duiden op mogelijke betrokkenheid bij criminaliteit.

- **Verhalen over drugs**

Dealenmetdrugs.nl/verhalen, de site van het RIEC en Noord-Holland Samen Veilig met video's en de signalen van ondermijning.

- Scan de code voor Halt kennisclip over ondermijning.



Meer informatie

Kijk op www.halt.nl of mail naar info@halt.nl

Halt.